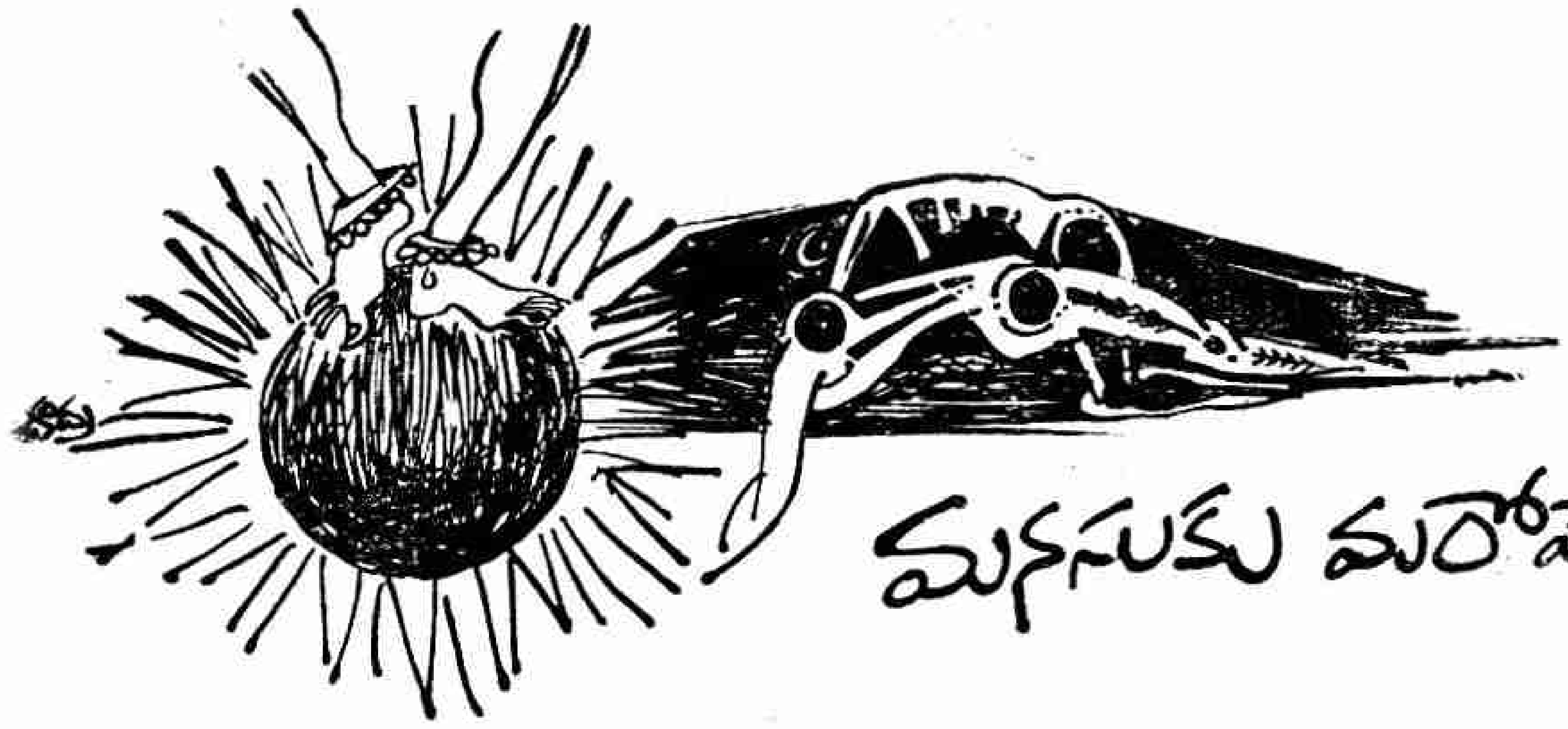

మనసుకు మరోవేపు

ఇద్దరూ కలిసి ఆ సందు దాటిబోతూంటే గేదె లడ్డొచ్చాయి. నారాయుడు గబుక్కున సందులోకి తిరిగాడు. అడ్డొచ్చిన గేదెలు వెళ్ళిపోయాక తిరిగి వెనక్కి వచ్చేస్తాడులే అనుకుంటూ చంటి వీధి మొగదగ్గరే ఆగిపోయాడు. ఒక్కొక్క గేదే తనని దాటుకు వెడుతుంటే హుషారుగా ఉంది చంటికి. చూసి, చూసి ఆఖరిదాని వీపుమీద ఓ చరుపు చరిచాడు.

"ఏటిరా ఆటలు....రావేం...." నారాయుడి అరుపు చంటి హుషారుని చంపేసింది. కొద్దిగా అనుమాన మొచ్చింది.

"విన్నేరా....ఇంకా పొద్దుందిగా—ఈ సందుకూడా చూసుకెడదాం రా" అంటూ ముందుకి నడిచాడు నారాయుడు.

ఇంక తప్పదని తెలుసు చంటికి. అయినా తన అరికాళ్ళు ఆ వీధి మొగకి అతుక్కుపోయినట్టు కాస్సేపటికి కాని కదల్లేదు.

అడుగు తీసి అడుగు వేస్తుంటే వాడి కాళ్ళకున్న గజ్జెలు ఏడుస్తున్నట్టు మోగాయి.

ఈ సందులోకి తిరక్కుండా తిన్నగా వెళ్ళిఉంటే ఈపాటికి బస్‌స్టాండ్ చేరిఉండేవాళ్ళం....అనిపించింది. బస్‌స్టాండ్‌తో పాటు దానిపై దారి, అరుగు, అరుగుమీద సావిత్రక్క—ఒక్కొక్కటే ఊహలో కదిలాయి చంటికి.

నడుస్తుంటే చంటి కాళ్ళకి రోడ్డుస్పర్శ తెలియటంలేదు. అరి

కాళ్ళ అంచులూ, వేళ్ళ చివర్లూ, మడమలూ తిమ్మిరెక్కినట్టు మొద్దుబారిపోయాయి. పిక్కలదగ్గిర నరాలు మెలికలు పడ్డట్టు ఊరికే లాగుతున్నాయి.

సందులో మొదటి రెండిళ్ళ తలుపులు తెరిచిలేవు. మూడో ఇంటిముందాగి నారాయుడు మెడలో డోలక్ సరిచేసుకున్నాడు. నెమ్మదిగా రెండు దరువులేసి మామూలుగా తను పాడే పాటల్లో ఓ పాట అందుకున్నాడు. మనుషుల అలికిడి లేదు. ఎవరేనా వచ్చాక మొదలెడతాంలే అన్నట్టు నిలబడ్డాడు చంటి.

నారాయుడు పాడే పాటలు చంటికి బాగా తెలుసు, అవయినా మొదటిచరణాలే తప్ప పూర్తిగా రావు నారాయుడికి. నారాయుడే పాట పాడినా ఆలోచించక్కర్లేకుండానే చంటి కాళ్ళు కదులుతాయి. గజ్జెలు మోగుతాయి. వాడిఒళ్ళు గంతులేస్తుంది. పెద్దాళ్ళు, చిన్నాళ్ళు, అమ్మలక్కలు, అడుక్కుతినే వాళ్ళు....ఇలా ఇలా చాలామంది చూస్తారు ఆ పొట్ట తిప్పల్ని.

పొద్దున్నే చంటిని పక్కవూరు తీసుకెళ్ళాడు నారాయుడు. వెళ్ళేటప్పుడు రెండు మైళ్ళు అలుపులేకుండానే నడిచాడు చంటి. ఆ వూళ్ళో తిరుగుతూ నారాయుడు పాడుతుంటే చిందెయ్యటం కూడా హుషారుగానే వేశాడు. వూరు చిన్నదవటంవల్ల మధ్యాహ్నానికే ఓ రౌండు పూర్తి చేశారు.

తిరిగొస్తుంటే సగందూరం నడిచేటప్పటికి కాళ్ళు లాగటం మొదలెట్టాయి చంటికి. ముందు నారాయుడు కూనిరాగం తీస్తూ నడుస్తున్నాడు. పక్కనే ఓ ఎద్దుబండి వస్తుంటే, దానితో సమానంగా నడవాలని దానివేపే చూస్తూ నడిచాడు చంటి. ఎప్పుడేనా కాళ్ళు లాగితే నొప్పి మరిచిపోవటానికి ఇదివరకు ఇలాంటి ట్రిక్కులు చాలాసార్లు చేశాడు.

ఎద్దు కదులుతుంటే దాని మెడలో మువ్వలు మోగుతున్నాయి. బండి తోలే అతను ప్రతి రెండు మూడు నిమిషాలకి దాని ఒంటిమీద కమ్చీతో 'ఛెళ్.... ఛెళ్' మనిపిస్తున్నాడు. దెబ్బలు తగులుతున్నా ఎద్దు నడకలో పెద్ద మార్పేం లేదు. అలా కొట్టడం బండతనికి; తినటం

ఎద్దుకి అలవాటన్న మాట అనుకున్నాడు. అలా అనుకోగానే గబుక్కుని నారాయుడు పాడేపాటలు గుర్తొచ్చాయి చంటికి.

చాలాదూరం అలాగే బండితో పాటే నడిచాడు. కాళ్ళు లాగుతున్నా పొద్దు ఉండగానే గూడు చేరుతున్నందుకు హుషారొచ్చింది చంటికి. కాని నారాయుడు ఆ సందులోకి తిరిగేటప్పటికి ఆ హుషారు చచ్చిపోయింది.

బయట హడావుడికి ఇంట్లోంచి ఎవరో ఇద్దరుకుర్రాళ్ళొచ్చారు. వాళ్ళనిచూపి బలవంతంగా ఒంటిని కదిపాడు చంటి. కాస్సేపటికి ఎవరో పెద్దాళ్ళు వచ్చారు. చంటి గజ్జెలతో అలా గంతులేస్తుంటే చిన్న పిల్లలు పగలబడి నవ్వారు. వాళ్ళని చూసి పెద్దాళ్ళూ నవ్వారు.

తన ఈడు పిల్లలు తన ఆటని చూసి నవ్వుతుంటే మొదట్లో చెడ్డఉక్రోషంగా ఉండేది చంటికి. అలా ఆడుతుండగానే పన్నెండేళ్ళ వాడి మనసులో ఎన్నో ఆలోచన లొచ్చేవి.

తనలాంటి పిల్లలేగా వాళ్ళూను. తనను చూసి ఎందుకు నవ్వాలి. తనొక్కడే రోడ్ల మీద ఇలా డాన్సెందుకు చెయ్యాలి? వాళ్లెందుకు చెయ్యరు. తనకి అమ్మా, నాన్నా లేనందుకేనా....

ఇలాంటి ఆలోచనలకి ఆడుక్కుతినేవాళ్ళలో చాలామంది చెప్పుకునే సమాధానమే తన మనసుకి చంటీ చెప్పుకునేవాడు.—'అదివాళ్ల అదృష్టం...,వాళ్ళు చేసుకున్న పుణ్యం' అని.

నెమ్మదిగా అందరి నవ్వులూ, అన్నిరకాల మాటలూ, ఎవరేనా తనని చూసి నవ్వితే వాళ్లతోబాటు తనూ బలవంతంగా నవ్వటం.... ఇలాంటి వెన్నెన్నో అలవా టయ్యాయి చంటికి.

సందంతా తిరిగేటప్పటికి అరగంట పట్టింది. ముప్పై పైస లొచ్చాయి. మొదట ఆడిన ఇంటివాళ్ళు రెండుపైస లిచ్చారు. మరో యింటివాళ్ళు మూడుపైస లిచ్చారు. ఎవరో స్టూడెంట్సు రూముదగ్గిర ఆడితే పావలా ఇచ్చారు, ఇస్తూ ఇస్తూ, "ఈ కుర్రాడెందుకు? ఎవత్తేనా పిట్టని చూడకపోయావా" అన్నారు నారాయుడితో.

నవ్వి వూరుకున్నాడు నారాయుడు.

ఇంక ఎండ పోతూందనగా బస్స్టాండ్ దగ్గిర కొచ్చారు నారా

యుడు, చంటి. బస్‌స్టాండ్ పక్కనే పొడుగాటి షెడ్డుంది. ఊళ్ళో చాలామంది అడుక్కునేవాళ్ళ కదే మకాం. చీకటి పడే సమయానికి ఒక్కరొక్కరే చేరతారు.

ఇదివరకు చంటి. నారాయుడు చాలారోజులు అక్కడేగడిపారు.

ఓ రోజు పొద్దున్న చంటి నిద్దర లేచేటప్పటికి నారాయుడు ఓ నల్లటమ్మాయితో నవ్వుతూ మాట్లాడుతున్నాడు. ఆ రోజు ఊళ్ళో తిరి గిందీ తక్కువే, అడుక్కున్నదీ తక్కువే. మధ్యాహ్నం మవకముందే షెడ్డు కొచ్చేశా రిద్దరూ. ఆ నల్లటమ్మాయిని షెడ్డులో దూరంనుంచే చూపి. "అప్పుడే వచ్చేసింది చూశావురా, సావిత్రి" అన్నాడు నారా యుడు హుషారుగా.

ఏమిటో అర్థం కాక—"ఎవరూ" అన్నాడు చంటి. ఏం చెప్పాలో తోచక ఫెళ్ళుమని నవ్వాడు నారాయుడు. నవ్వి. "అదేరా... ఆ నల్లది" అన్నాడు చేత్తో చూపిస్తూ.

ఆ తరువాత ఓ వారం రోజులకి ముగ్గురూ కలిసి ఆ షెడ్డు లోంచి మకాం మార్చేశారు. ఇప్పటికి వూళ్ళో నాలుగైదు అరుగులు మారారు.

ఇప్పుడున్న అరుగు బస్‌స్టాండ్‌కి ఓ ఫర్లాంగు ఉంటుంది. ఏదో గోడౌన్ అరుగది. పెద్దవీధిలోనే ఉంది. ఆ గోడౌన్ లోపలినుంచి వచ్చే ముక్కిపోయిన వాసన మొదట్లో నాలుగైదు రోజులు ముగ్గురికీ ఇబ్బందిగానే ఉన్నా, క్రమేపీ అలవాటయింది. వేళకి సావిత్రి ఇంత ఉడకేసి పెడుతూంది. సావిత్రిగురించి ఎవరితోనేనా చెప్పవలసి వస్తే "మా అక్క" అనేవాడు చంటి. ఆ వరస ఎలా వచ్చిందో వాడికే తెలియదు.

ఇద్దరూ కలిసి షెడ్డుదాటుతుంటే. "ఓమావోఁ" అని పిలిచింది రంగి, నారాయుణ్ణి షెడ్డులో దానితోపాటు ఇంకా నలుగైదుగురు ఉన్నారు. అయిష్టంగానే వెళ్ళాడు నారాయుడు, చంటికి నిలబడే ఓపిక లేదు. కాళ్ళు సలుపుతున్నంత నెప్పిగా ఉన్నాయి. రంగి సోది మొద లెడితే ఓ పట్టాన వదలదు. జేబులుకొట్టే కబుర్లు. బూతులు-ఇలా ఆ వాగుడికి అంతు వుండదు. చంటి కా సంగతి తెలుసు. అందుకని

అగాలనిపించలేదు. "నే వెళ్తన్నా" అని నారాయుడికి చెప్పి ముందుకి ఒక్కడే నడిచాడు.

పెద్దవీధిలో రోజూ ఉండే అంత సందడి లేకపోయినా పెద్దగోలగా ఉన్నట్టనిపించింది చంటికి. వచ్చీ పోయే లారీ మోతలు, బళ్ళచప్పుళ్ళు పెద్ద రొదగా తన తలలో దూరుతున్నట్టు చిరాకుపడ్డాడు. నడుస్తుంటే ఒళ్ళు గాలిలో తేలుతున్నట్టుంది.

నారాయుడు లేకుండా తనొక్కడే నడుస్తుంటే సరదాగాఉండేది చంటి కెప్పుడూ....ఇప్పు డా సరదా లేదు. ఓపిక లేని ఒళ్ళు, నడవ టానికి ఇష్టపడటం లేదు. ఒంటిలోని అలసట అరుక్కోసం, అరుగు మూల చింకి బొంతమీద నిద్దరకోసం ఎదురుచూస్తూంది.

వంతెనదగ్గర మలుపు తిరుగుతుంటే పెద్ద మోతతో డప్పులు ఎదురొచ్చాయి....ఎవరిదో శవం.

ఉలిక్కిపడ్డాడు చంటి....శవాన్ని చూసి కాదు, డప్పులమోతకి కాదు. తెల్లారితే మరిడమ్మ సంబరం అన్న విషయం గుర్తొచ్చింది. ఆ డప్పుల మోతకి...।అందుకు,

తెల్లారకుండా నిద్దర లేపేస్తాడు నారాయుడు. తొందరగా వెళ్ళకపోతే సంబరంలో సరిఅయిన చోటు దొరకదని. పొద్దుటినుంచి సాయంత్రందాకా అడాలి, 'ఛీ!' అనుకున్నాడు. ఈ ఒక్కరోజు ఎక్కడి కేనా పారిపోతే? పూర్తిగా నారాయుణ్ణి వదిలి వెళ్ళిపోలేడు. మళ్ళీ తిరిగి రావాలి. వచ్చాక తంతాడు. తన్నటంకన్నా ఎక్కువగా భయపెడతాడు.

"నిన్నొదిలేసి పోలే ననుకొంటున్నావా? నేనూ నిన్నొదిలేస్తే దిక్కులేని ఎదవ్వి, తిండిలేక రెండురోజుల్లో సస్తావు. తెలిసిందా" అంటాడు. గడిచిన నాలుగైదేళ్ళలో చాలాసార్లు అన్నాడు. అలా అని చంటిలో పిరికిమందు బాగా ఎక్కించాడు నారాయుడు. తను ఒంట రిగా ఎందుకు బతకలేడో తెలియకపోయినా, చంటికి భయమే.

అరుగుదగ్గిరి కొచ్చాడు. ఖాళీగా ఉంది అరుగు...,'అక్క ఏ పీళ్ళకో ఎళ్ళుంటుందిలే' అనుకున్నాడు. మూల చేరి, చింకి బొంతని సరిచేసుకుని మునగదీసుకు పడుకున్నాడు,

పడుకోగానే కళ్ళు మూతలు పడ్డాయి చంటికి. కాస్సేపటికి

మనక మసగ్గా కళ్ళముందు గజ్జెలు, లాఠీలు, గేదెలు. శవం, డప్పులు ....ఉలిక్కిపడి లేచాడు.

అప్పుడే వస్తోంది సావిత్రి.

"ఎప్పుడొచ్చా....ఆయ నేవీ" అంది.

"ఇప్పుడే.... షెడ్డుకా దున్నాడు" అన్నాడు చంటి సర్దుకు పడు కుంటూ,

"కూడు తిందూగాని లే" అంది. లేవాలనిపించలేదు చంటికి. అలాగే పడుకున్నాడు. మళ్ళీ రెండుసార్లు పిలిచింది.

వాడి అలసట సావిత్రికీ తెలుసు. బలవంతంగా వాణ్ణి లేవదీసి తనే అన్నం కలిపి ఇంత తినిపించింది. పూర్తి మెలుకువ లేకుండా జోగుతూ నే కాస్తంత తిని పడుకున్నాడు.

గుడ్డల మూటలా ముడుచుకుపోయి పడుకున్న చంటిని చూస్తే సావిత్రికి సహజంగా ఆడదాని గుండెలో ఉండే మెత్తదనం పొంగు కొచ్చింది. జాలేసింది.

'ఛీ....పాడు మనిషి' అనుకుంది నారాయుణ్ణి గుర్తుతెచ్చుకుని, చంటి అలా అలసిపోయి ఒళ్ళెరెక్కుండా నిద్రపోతుంటే చాలాసార్లు చూసింది ఇదివరకు.

ఎప్పుడు చూసినా వాణ్ణి మొదటిసారిగా చూసిన ఆ రోజే గుర్తొ స్తుంది.

ఆ రోజు షెడ్డులో అలాగే పడుకున్నాడు చంటి. నారాయుడితో మొదటిరాత్రది తనకి....చాలా చలిగా ఉందా రాత్రి. షెడ్డులో అందరూ తలో చలి తెరా కప్పుకుని నిండుగా ముసుగుల్లో పడుకున్నారు. ఇంకో గంటకి రెండో ఆట వదలుతా రనగా తనని నారాయుడు ధైర్యం చేసి దగ్గరగా లాక్కున్నాడు. తనూ ఏం అనలేదు....కాస్సేపు అలా....

అది గుర్తొచ్చినప్పుడల్లా సావిత్రికి ఇప్పటికీ ఒళ్ళు వణుకు తుంది. కాస్సేపు అలా ఉన్నాక నారాయుడు లేవాడు. లేచి గుడ్డల మోపులా చుట్టుకుపోయి పడుకున్న చంటి ఒంటిమీంచి కంగారుగా, మోటుగా దుప్పటి లాక్కొచ్చాడు, చంటి ఓసారి మూలిగాడు. కొద్దిగా

కదిలాడు. అంతేకాని లేవలేదు. గట్టిగా తన పొట్టకి, కాళ్ళకి మధ్య చలిని దాచుకుని అలాగే పడుకున్నాడు.

చంటిమీంచి మోటుగా లాక్కొచ్చిన ఆ దుప్పటీయే ఇద్దరూ కప్పుకున్నారు. వాడి ఒంటిమీద ఆ చలి దుప్పటినే వెలుక్కి, రోడ్డు మీద వచ్చి పోయేవాళ్ళ కళ్ళకి, షెడ్డులో వాళ్ళ నిద్ర మెలుకువలకి తెరేసి తా మిద్దరూ ఒకటయ్యారు.

నారాయుడు నిద్రపోయినా తనకు నిద్రపట్టలేదు. చలికి ఊరికే కదులుతున్న చంటిని చూసింది. అప్పుడు మొదసారిగా జాలేసింది వాడిమీద. అన్నాన్ని అడుక్కు తినే తన అరగుండెలో వాడిమీద అభిమానం కలిగింది ఆ క్షణంలోనే.

మొదట తెలియకపోయినా క్రమేపీ తెలిసింది సావిత్రికి, వాడి కష్టంమీదే నారాయుడి సంపాదనని. చెప్పగానే వింటా డనుకున్న నారాయుడు ఎన్నిసార్లు చెప్పినా వినలేదు. వాడిచేత అలా అడించటం మానలేదు.

వాణ్ణి అడించకుండా అడుక్కోమంది. లాభసాటి కాదన్నాడు.

అడుక్కోడం మానేసి ఎక్కడైనా కష్టంచెయ్యమంది. పనుల సంగతి నీకు తెలియదు, వస్తులు ఉండాలి. మాట్లాడకుండా ఊరుకో మన్నాడు.

నచ్చచెప్పింది, బతిమాలింది. నారాయుడు వినలేదు.

"ఆ పసోడి కష్టంమీద సంపాదనొద్దు. నేనుకూడా కూలిచేస్తా" అంది సావిత్రి చివరి కో రాత్రి. అది విని నవ్వాడు నారాయుడు. నవ్వి దగ్గరగా లాక్కున్నాడు. "నువ్వు నా సుకానివి. నా సుకాన్ని కష్ట పడనిత్తానా" అన్నాడు.

నారాయుడి మొండితనం బాగా తెలిసొచ్చాక ఇంక చంటి గొడ వెత్తటం మానుకుంది సావిత్రి. అంత తేలిగ్గా నారాయుడు ఆ సులువైన సంపాదనని వదులుకోడని నిర్ధారణ చేసుకుంది.

మొదటాట సినిమా జనం వెళ్ళిపోయిన అరగంటకి ఏదో కూనిరాగంతో తూలుతూ వచ్చాడు నారాయుడు.

సావిత్రి అన్నం పెడుతుంటే మెదలకుండా తిన్నాడు. పడుకుం

టుంటే "ఈ వేళా తాగావు కదూ!" అనడిగింది సావిత్రి, ముద్దగా "ఊ(" అని మరో వెపుకి తిరిగి ముసుగెట్టుకు పడుకున్నాడు.

చాలా సేపటిక్కాని సావిత్రికి నిద్దరట్టలేదు! బాగా తెల్లారాక కాని మెలుకువ రాలేదు. లేస్తుండగానే నారాయుడి గొంతు వినిపించింది. చంటిని లేపుతున్నాడు. "ఇయ్యాళ సంబరంరా. లే. లే" అంటున్నాడు,

గబుక్కుని నిండుగా నీళ్ళున్నా, కుండని ఖాళీచేసి నీళ్ళకి బయలుదేరింది సావిత్రి.

• • •

సూర్యుడు ఆ అరుగుమీంచి చూపు పూర్తిగా తిప్పుకోకముందు నుంచే సావిత్రి చూస్తూ కూర్చుంది.

పొద్దుటినుంచి చాలాసేపు అరుగుచివర కూర్చుని రోడ్డుమీద వచ్చీపోయే సంబరం జనాన్ని చూస్తూంది. మధ్యలో ఎప్పుడేనా గుండ్రంగా మూగే సంబరం జనం మధ్యలో నారాయుడు, చంటి ఊహగా కళ్ళకి తోస్తే గబుక్కుని రోడ్డుమీంచి చూపు మార్చుకునేది.

బాగా చీకటి పడ్డాక కాని నారాయుడు, చంటి రాలేదు. ఆ చీకట్లో చంటిముఖం కనపడలెదు సావిత్రికి.

"సాయిత్రీ, బలేగుందే ఈ ఏడు సంబరం" అన్నాడు నారాయుడు అరుగెక్కుతూ. ఆ చీకట్లో నారాయుడి సంతోషం వినిపించింది సావిత్రికి. "కడుపులో కాల్తోంది. కొంచెం కూడు వెచ్చబెట్టే. హోటలుకాడి కెల్లి ఈ చిల్లరిచ్చి నోట్లట్టుకుని ఇప్పుడే వస్తా" అన్నాడు.

చంటి ఎప్పుడు వెళ్ళి పడుకున్నాడో చూడనే లేదు సావిత్రి. దగ్గిరికెళ్ళింది. "లేరా చంటీ....కూడు తినకుండా ఏం టా పడక" అంది.

వాడు కదల్లేదు. దగ్గరగా కూర్చుంటూ, "లేరా"అంది మళ్ళీ.

"నాకు బాగా లేదక్కా. కూడొద్దు. ఇలాగే పడుకుంటా" అన్నాడు.

ఎలాగేనా లేవదీయాలని వాడిజబ్బ పట్టుకుంది.సావిత్రికి చెయ్యి

చురుక్కుమంది. ఇంక వాణ్ణి లేపా లనిపించలేదు. నెమ్మదిగా వాడి కాళ్ళ గజ్జెలు విప్పింది. దుప్పటి విందుగా వాడి ఒంటిమీద కప్పి అక్కణ్ణించి లేచొచ్చింది.

అన్నందగ్గర కూర్చుంటూ. "ఆడు తిన్నాడా" అన్నాడు నారాయుడు.

"లేదు. రాగానే పడుకున్నాడు. జరం తగిలినట్టుంది" అంది పొడిగా సావిత్రి.

"పడుకోనీలే. ఇందాకా మందు బిళ్ళ కొని ఏశాలే. తెల్లారే కాడికి ఆడే లేస్తాళ్లే. ఇయాళ ఎంతొచ్చిందో తెలుసా" అన్నాడు.

ఎంతని సావిత్రి అడక్కముందే—"పన్నెండు రూపాయల చిల్లర—తెలుసా? ఇంక రేపు సూడాల.... సంబరం రేపే బాగుం టుందట అసలు....చంటిగాడు బలే ఆడాళ్లే ఇవాళ" అన్నాడు.

చాలా హుషారుగా ఏవేవో చెప్పాడు నారాయుడు. సావిత్రి కూడా భోజనంచేస్తూ ఓపిగ్గా వాడి పన్నెండు రూపాయల హుషారుని వింది. భోజనం అయ్యాక కాస్సేపు బయటి కెళ్ళాడు నారాయుడు. వస్తూ, వస్తూ రెండు కిళ్లీలు తెచ్చాడు. సావిత్రి కోటి ఇచ్చాడు.

సావిత్రి పక్కన దుప్పటిముసుగులో ఇటునుం చటు,అటునుం చిటు దొర్లాడు. కూనిరాగాలు తీశాడు. చాలా సేపు కబుర్లు చెప్పాడు. మాట్లాడుతూ, మాట్లాడుతూ సావిత్రిని మోచేత్తో సరదాగా పొడిచాడు. కితకితలు పెట్టాడు.

సావిత్రికూడా నవ్వగలిగినంతా నవ్వింది. నారాయుణ్ణి కలుసు కున్న కొత్తలో తను నవ్విన నవ్వులాగే ఉండాలి ఈ నవ్వు అని ఎంతగానో ప్రయత్నం చేసింది. వాడికన్నా రెట్టింపుగా ఉత్సాహం చూపించింది. ఆ చిన్న అరుగుమీద, వాళ్ళు పడుకున్న ఆ కొద్ది జాగా లోనే నారాయుడికి వీలుగా దొరక్కుండా అటూ, ఇటూ దొర్లి ఏడిపిం చింది. పొంగిపోతున్న వాడి ఒంటిలో నరనరాన్ని కావాలనే మెలే సింది. వాడితో తనూ మెలికలు తిరిగింది. తిరిగి, తిరిగి మధ్యలో— "మావాఁ" అంది.

ఎంతో మత్తు వినిపించింది నారాయుడికి. "ఏంటే" అన్నాడు.

"ఓటి చెప్పనా...." అంది ఇంకా మత్తుగా. "ఏటే అది" అన్నాడు మరీ పొంగిపోతూ నారాయుడు.

"చంటి చూడు. మావాఁ, వూరికే ఎలా కదులుతున్నాడో.... రోజూ ఇంతే. ఇలాటప్పుడు అరదాన్ని నా కెలా ఉంటదో ఎలా చెప్పను? వాడికీ వయసొస్తోంది. ఇంక రోజు రోజుకీ అదు అడ్డే మనకి" అంది దగ్గరగా జరుగుతూ. తన అరతనాన్ని ఉపయోగించు కుంటున్నందుకు సావిత్రి వణికింది. ఆ వణుక్కి మరీ మత్తులో కూరుకు పోయాడు నారాయుడు. "ఎందే నువ్వనేది" అన్నాడు విసుగ్గా.

"అదు మనకి అబ్బచుట్టమా! ఎందుకు పీడ.... ఈ రాత్రే మని ద్దరం ఎటేనా పోదాం" అంది. మాటలతోటి, ఒంటితోటి, ఆ అరుగు మీద చీకటి చాటుతోటి నారాయుణ్ణి ఓ గంటకి మెల్లగా లొంగదీసు కుంది.

"రేపు కూడా గడపనీకూడదే? ఈ సంబరం అయిపోయాక పోదాం" అన్నాడు నారాయుడు చివరికి.

"లేదు, మావాఁ! ఆడికి ఒళ్ళు బాగా లేనప్పుడే పోవాలి. లేక పోతే అణ్ణి, ఈణ్ణి అడిగి ఎంటపడినా పడతాడు...."ఈ రాత్రికే" అంది గునుస్తూ! సరే అనక తప్పలేదు నారాయుడుకి.

ఇంకా ఓ ఝాము పొద్దుం దనగా రెండు మూటల్ని చంక పెట్టుకుని అరుగు దిగుతూ ఒగుతూ, చంటివేపు చూపింది సావిత్రి. నెమ్మదిగా నిద్దర్లో కదిలాడు.

'ఇంక ఈ గజ్జెలు కట్టుకుని ఆడే పీడుండదు నీకు. నీ బతుకు నువ్వు బతకలేక పోలేవు' అనుకుంది సావిత్రి. తన దగ్గర ఎప్పటి నుంచో దాచి ఉంచిన రూపాయుంటే వాడిపక్కలో పారేసింది.

* * *

మర్నాడు మిట్ట మధ్యాహ్నానికి కాని చంటికి తెలివి రాలేదు. కళ్ళు తెరిచి చుట్టూ చూశాడు. అరుగంతా ఖాళీగా వుంది. 'అక్కేది?' అనుకున్నాడు. గుండె గుభేలుమంది. భయమేసింది. గట్టిగా ఏడిస్తే బాగుండు ననుకున్నాడు. ఏడిచేశక్తి కూడా లేనట్టు అలాగే సొమ్మసిల్లి పడుకున్నాడు.

సాయంత్రానికి ఓపిక తెచ్చుకుని నెమ్మదిగా లేచాడు—షెడ్డు దాటుతుంటే, షెడ్డులోంచి రంగి పిలిచింది.

"ఏంటిరా ఒక్కడివీ ఎలుతున్నా....ఎక్కడికి" అంది.

ముందు ఏడ్చాడు చంటి. ఏడ్చి, జరిగింది చెప్పాడు.

వాడి ఏడుపు చూసి నవ్వింది రంగి. "ఊరుకోరా. ఆడదానిలా ఏడుపేటి....అళ్ళు పోతే ఏం? మేం లే మేంటి...ఇక్కడే షెడ్డులో ఉండు....ఈ బతుకు నువ్వు బతకలేకపోవు" అంది.

నెమ్మదిగా కాస్సేపటికి ఏడుపు మింగేశాడు చంటి. నారాయుడు గుర్తొచ్చేటప్పటికి ఉక్రోషం వచ్చింది, 'అవును. బతకలేకపోతానేటి' అనుకున్నాడు మొండిగా, కళ్ళు తుడుచుకుంటూ.

'చంటిగాడు ఆడితే నారాయుడిలా నే పాడగలనా' అనుకుంది రంగి. అనుకుంటుంటే ఆ అటచుట్టూ గుంపుగా మూగే జనం, అలా మూగినాళ్ళ జేబులు కొట్టటంలో సులువు తన ఆలోచనకి గిలిగింతలు పెట్టాయి.

'ఆంధ్రప్రభ'లో ముద్రితము.